

ДЕБЪРСКИ ГЛАСЪ

Органъ на Дебърските просвѣтителни дружби въ България

Единъ брой 10 ст.

ИЗЛИЗА СЕДМИЧНО

Единъ брой 10 ст.

Годишенъ абонаментъ въ прѣдплата:

За членове на дружбата и клоноветъ ѝ	5 лева.
За нечленове на дружбата	6 лева.
За странство	8 лева

Урежда

Редакционенъ Комитетъ.

Всичко за вѣстника се изпраща до редакцията му
ул. „Екзархъ Иосифъ I“ № 25, III етажъ.

За обявления се плаща на първа страница по
50 ст. на гармондѣнъ редъ, на четвърта страница по
20 ст. на гармондѣнъ редъ.

Немощъ на Македонскитѣ братство въ столицата до Славянски съборъ въ София.

Великата цѣль, съ която се устрояватъ отъ нѣколко години насамъ славянскитѣ събори, именно да се постигне едно сближение на културна и икономическа почва между рѣзнитѣ славянски племена, за да могатъ тѣ въ общото надпрѣварване на народитѣ по-лесно

да запазятъ чрезъ взаимна културна помощъ своето особено положение и своя оригиналенъ битъ, както и въ такова единение да взематъ по-внушително участие въ културния развой на човѣчеството и да внесатъ при по-благоприятни условия своя оригиналенъ вкладъ въ общата култура, — кара насъ македонскитѣ българи, живѣещи въ София, да се отнесемъ до почитаемия Славянски съборъ съ една искрена дума върху особеното положение на работитѣ въ Македония, което съдържа въ себе си условия, да прѣчи на взаимното разбиране на южно-славянскитѣ народи.

Извѣстно е, че половината отъ населението на Македония, която въ познатитѣ географически граници обгръща по-голѣми или по-малки части отъ тритѣ вилаети Солунски, Битолски и Скопски, е славянско, което отъ край врѣме се е чувствувало винаги като българско племе и се е смѣтало и се смѣта за такова отъ всички *сериозни* славянски и не-славянски учени. И всрѣдъ южнитѣ славяни не е имало до недавно врѣме двѣ мнѣния относително националния характеръ на македонскитѣ славяни. И най-близкитѣ славянски съсъди на българитѣ — сърбитѣ, въ своитѣ най-добри прѣдставители, не сж изказвали съмнѣние относително народността на македонскитѣ славяни до послѣдната освободителна война. Тѣ сж знаели като свои едноплеменници ония славяни, които обитаватъ нѣкогашнитѣ турски области Босна и Херцеговина както и ония покрайнини отъ днешния Скопски вилаетъ, що лежатъ на сѣверъ отъ Шаръ-планина.

Обратъ настава въ това отношение у сърбитѣ тепърва, подиръ злополучния Берлински договоръ, който, като повѣри управлението на населениѣ съ сърбо хървати турски области Босна и Херцеговина на Австро-Унгарската монархия, лиши сърбитѣ отъ надеждата имъ, да видятъ тия области или по-голѣмата частъ отъ тѣхъ присъединени къмъ тѣхната държава и така запазени за тѣхната национална култура. Отъ тоя нещастенъ моментъ, безъ съмнѣние, и подъ внушение отъ враждебни на славянския сговоръ сфери, захваща у сърбитѣ отъ кралството да се явява стремежъ, да се втурнатъ между едно чуждо тѣмъ славянско племе и съ всѣкакви срѣдства да гледатъ да го отклонятъ отъ неговитѣ вѣковни национални тежнениа и насилствено да му налагатъ противна нему култура. Захваана се оная нечувана по своитѣ мѣрки пропаганда за всаждане срѣбски духъ въ открай врѣме българско население въ Македония, което първо бѣ дигнало знамето за освобождение на българския народъ отъ тежкото фанариотско иго, — което въ славната епоха на нашето национално възраждане прѣзъ първата половина на миналия вѣкъ бѣ дало редица отлични дѣци, като неромонаха Иоакимъ отъ Кическо, архимандрита Анатоли и епископа Партени отъ Дебърско, митрополита Натанаилъ отъ с. Кучевица (Скопско), отца Неофита Рилски отъ Банско, бащата на българското книгопечатане, Хаджи Теодоси Синаитски, отъ Дойранъ, Кирилъ Пейчиновичъ отъ Тетовско, братя Миладинови отъ Струга, Григоръ Пърличевъ и Кузманъ Шапкаревъ отъ Охридъ, Йорданъ Константиновъ Джинотъ, Ангелко Палашевъ и Райко Жинзифовъ отъ Велесъ, Нако Станишевъ отъ Кукушъ, Емануилъ Васкидовичъ отъ Мелникъ и др., — и което винаги въ давни исторически врѣмена прѣзъ всичкитѣ перипетии въ сѣдбата на българския народъ се е осѣщало едно съ своитѣ братя отсамъ Рила и Родопитѣ.

Първиятъ печаленъ плодъ отъ тая насока на срѣбската културно-политическа пропаган-

да бѣ оная нещастна братоубийствена война, която даде на човѣчеството едно позорно зрѣлище отъ славянски негговоръ и неразбранщина. Въпрѣки тоя исторически урокъ обаче захванатото дѣло на посѣгателство отъ страна на единъ славянски народъ надъ явнитѣ права на друго славянско племе не се спрѣ, ами напротивъ се продължи съ още поусилена енергия, която въ явно съзнание на всичката своя слабостъ, да постигне реални резултати безъ употреба на драстични срѣдства почва да се проявява въ посока, дѣто се туряха въ дѣйствие най-низкоробни способности, за да се осигури поне нѣкакъвъ успѣхъ на неправото дѣло. Като не се поддъваше лесно българското население на „културнитѣ“ примамки на пропагандата, влѣзе въ съюзъ съ вѣковния врагъ на славянската култура на Балканския полуостровъ, съ вселенската патриаршия, както и се използва по най-непростителенъ начинъ и развалената турска власть, за да се разнебити българското население и да се всѣе разцѣпление въ неговата срѣда, па най-сетнѣ, като не се оказваха и тия срѣдства доста ефикасни, за да се сломи отпорътъ на това население, прибѣгна се и до тероръ, упражняванъ съ оръжия, които толкова полесно можеше да върши своето позорно дѣло, че вървѣше въ съдружие съ самата власть, която гледаше да всѣе раздори между жилавото българско племе и тѣй да го омаломощи. И като дѣйствителенъ резултатъ отъ това насилническо втурване на сръбската пропаганда всрѣдъ българското население въ Македония днесъ виждаме ежби и раздори между славянското население въ тая страна, които въ никой случай не могатъ да бждатъ въ полза на оная благородна задача, що си представятъ славянскитѣ събори. Въ тия раздори, които се поддържатъ благодарение на силната подкрѣпа на пропагандата отъ страна на сръбското кралство и които въпрѣки всичко не биха намѣрили сгодна почва, ако не се употребяха най-долнитѣ способности, се крие единъ траенъ източникъ на враждебни отношения между двата съсѣдни славянски народа, които отношения лесно могатъ да се използватъ отъ неприятели на славянскии сговоръ, па и безъ това могатъ въ бъдаще да доведатъ не до сговоръ и дружба, а до пагубни стълкновения.

Ако не се опомнятъ ония кржгове, които ръководятъ тая пакостна за южнославянската солидарность пропаганда, и ако все продължаватъ коварнитѣ и насилнически дѣйствия на тази пропаганда въ една страна, дѣто тя нѣма какво да търси, постоянното крайно възбудено състояние, въ което се намира българското население въ Македония спрѣмо всичко сръбско, отъ което то вижда около себе си само една позорна проява, все повече ще влияе да се отчуждаватъ двата съсѣдни народа, до като най-сетне при даденъ случай навѣрно ще се прѣвърнатъ въ два явно враждебни лагера. Защото състоянието на работитѣ въ Македония не може да не намѣри отликъ и въ общественото миѣние на царство

България, дѣто при това има и една тъй многобройна македонска колония, чието влияние се проявява въ цѣлия общественъ животъ на царството. Ако и днесъ още, въпрѣки всички старания за сближение, въ сжщность владѣе нескрита хладнина между двата народа, която не тъй лесно може да се прѣмахне, причината на това е именно оная нещастна пропаганда, която като живеница се промѣква въ единъ здравъ славянски организъмъ.

Днесъ българскиятъ народъ изобщо съ жива симпатия гледа на опититѣ на виднитѣ славянски дѣйци да поставятъ на здрава основа културния славянски сговоръ, и затова горѣщо поздравява славянския съборъ въ своята млада столица. Ала кой знае, дали подъ натиска на общественото мнѣние, което сега се спотайва, за да не попрѣчи на едно велико дѣло, българскитѣ борци за славянското единение нѣма скоро да се видятъ въ невъзможность да зимагъ повече участие въ събори, дѣто ще се говорятъ хубави думи за братство и съгласие, когато въпрѣки тия фрази отъ родно славянско племе, участникъ въ тия събори, коварно ще се забива въ сжщо врѣме ножъ въ гѣлото на едно население, което съ вѣкове е пазило своята народность и сега не иска да се откаже отъ нея, па макаръ и да прѣнася за това нечувани теглила.

Именно водени отъ дълбока любовъ за общославянското културно единение, ние македонскитѣ българи въ столицата на България си позволяваме да изкажемъ прѣдъ Славянския събора своето искрево убѣждение, че ще бждатъ суетни всички благородни усилия на радѣтелитѣ на културно единство между славянитѣ, до като се поддържа оная пагубна за интереситѣ на южноо славянство пропаганда, която ще бжде траенъ източникъ за омрава между двата най-видни стрѣка на южното славянство.

София, 25 юний 1910 година.

Македонски братства:

1.	Прѣас на Скопското братство:	Д. Класаровски
2.	„ „ Битолското	„ Д. Михайловъ
3.	„ „ Дебърско	„ Л. Димитровъ
4.	„ „ Костурското	„ Я. Янковъ
5. за	„ „ Щипското	„ Д. Коцевъ
6.	„ „ Стрс.-Драмско	„ К. Атанасовъ
7.	„ „ Кичевското	„ Ст. Димитровъ
8.	„ „ Охридското	„ П. Ив. Григорчевъ
9.	„ „ Крушовско	„ Топузовъ
10. за	„ „ Прилѣпско	„ Станковъ